

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobce: M. M.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 6. 2021 , ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce podal žádost o invalidní důchod, ale žalovaná ji rozhodnutím ze dne 25. 3. 2021 zamítla pro nesplnění podmínek vyplývajících z § 38 zákona číslo 155/1995 Sb.,

Shodu s prvopisem potvrzuje

o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“). Proti rozhodnutí ze dne 25. 3. 2021 podal žalobce námitky, o kterých rozhodla žalovaná rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku tak, že námitky zamítla a prvostupňové rozhodnutí ze dne 25. 3. 2021 potvrdila. V důvodech napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že podle posudku OSSZ Nový Jičín ze dne 25. 2. 2021 není žalobce invalidní a tento posudkový závěr byl potvrzen také posudkem o invaliditě ze dne 7. 6. 2021. Protože je invalidita jednou z podmínek nároku na invalidní důchod, nebylo možné invalidní důchod žalobci přiznat.

2. Žalobce podal proti napadenému rozhodnutí včasnou žalobu, ve které navrhoval zrušení rozhodnutí a uložení povinnosti žalované znovu o jeho žádosti rozhodnout. V žalobě uvedl, že se jeho zdravotní stav nezlepšil a neumožňuje mu návrat k původní profesi ani původnímu zatížení, což vyplývá i z aktuálních lékařských zpráv. V posouzení žádosti o invalidní důchod nebylo podle žalobce vůbec přihlédnuto k jeho ostatním chorobám.
3. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě po rekapitulaci průběhu řízení konstatovala, že po přezkoumání celkového zdravotního stavu žalobce činí pokles jeho pracovní schopnosti 30 % a nejsou tak splněny podmínky pro vznik invalidity podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. S ohledem na námitky žalobce navrhla žalovaná důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (PK MPSV).
4. Krajský soud v Ostravě po doplnění dokazování o posudek příslušné PK MPSV v Ostravě přezkoumal u ústního jednání napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.
5. Z připojeného správního (dávkového) spisu krajský soud ověřil průběh správního řízení předcházejícího vydání napadeného rozhodnutí. Za podstatné považuje krajský soud, že žalobce podal žádost o přiznání invalidního důchodu od 1. 2. 2021. Podle posudku lékařky OSSZ Nový Jičín ze dne 25. 2. 2021 se v případě žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je zdravotní postižení uvedené v kapitole X., odd. B, položce 1b) přílohy k vyhlášce číslo 359/2009 Sb. (dále též „vyhláška o posuzování invalidity“) s poklesem pracovní schopnosti o 30 %, který se již dále ve smyslu § 3 téže vyhlášky nemění. O žádosti žalobce rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 25. 3. 2021 tak, že žádost žalobce zamítla pro nesplnění podmínek § 38 zákona o důchodovém pojištění. Proti rozhodnutí podal žalobce včasné námitky, ve kterých namítal, že podle jeho názoru nebyly při kontrole doloženy aktuální lékařské zprávy a jeho zdravotní stav tak nebyl hodnocen objektivně a spravedlivě. Požádal o posouzení jeho zdravotního stavu a k námitkám připojil lékařskou zprávu diabetologické ambulance MUDr. T. ze dne 10. 3. 2021 a zprávu Fakultní nemocnice Ostrava ze dne 7. 10. 2020. Ve zprávách je zvláště doporučení lékařů FNO Ostrava: *„Práce mimo rizikové kategorie pro prašnost a fyzickou zátěž. Práce mimo rizikové kategorie pro vibrace a lokální svalovou zátěž“* (zpráva ze dne 7. 10. 2020) a poznámka lékaře MUDr. T., který z důvodu předpokladu dalšího zhoršování kompenzace pankreatogenního DM důrazně nedoporučuje práci na směny, při níž není možné dodržovat adekvátní stravovací režim (zpráva ze dne 10. 3. 2021). V rámci námitkového řízení posoudila žalobce lékařka žalované se závěrem, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje fyzické schopnosti a má vliv na

pokles pracovní schopnosti. Žalobce je schopen pracovního zařazení s vyloučením těžké fyzické práce, práce v prašném prostředí, v nepříznivých klimatických podmínkách, s vibračními nástroji a zařízeními. Zdravotní stav odpovídá OZZ. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je podle posudkového závěru chronická obstrukční plicní nemoc II. s tím, že se jedná o funkční postižení středně těžké. Uvedené zdravotní postižení posudková lékařka podřadila pod kapitolu X, odd. B, pol. 1b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a míru poklesu pracovní schopnosti určila s ohledem na profesi a přidružené nemoci lehkého charakteru na horní hranici 30 %. Lékařka současně konstatovala, že zdravotní postižení není takového stupně závažnosti a rozsahu, aby odůvodňovalo hodnocení dle položky 1c), d), protože se nejedná o chronickou obstrukční plicní nemoc III., IV. s těžkým nebo zvláště těžkým funkčním postižením. Posudková lékařka žalované aprobovala závěry OSSZ Nový Jičín s tím, že k datu napadeného rozhodnutí a k datu posouzení zdravotního stavu v rámci řízení o námitkách neodpovídal zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žádnému stupni invalidity (viz posudek ze dne 7. 6. 2021). V návaznosti na uvedený posudek rozhodla žalovaná o námitkách žalobce napadeným rozhodnutím shora uvedeným způsobem.

6. V soudním řízení doplnil krajský soud dokazování o posouzení žalobce příslušnou PK MPSV v Ostravě. Z jejího posudku ze dne 11. 11. 2021 krajský soud zjistil, že posudková komise zasedala ve složení předseda, další lékař z oboru interního lékařství a tajemník. Žalobce byl jejímu jednání přítomen. Mezi lékařskými zprávami je uvedena také zpráva diabetologa MUDr. T. ze dne 10. 3. 2021. Podle posudkového závěru je hodnocení stejné jako v případě lékařů LPS s tím, že pracovní schopnost žalobce poklesla z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 30 % (kapitola X, oddíl B, položka 1b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity) a ke dni 17. 6. 2021 žalobce invalidní nebyl. PK MPSV se v posudku zabývala zprávou diabetologa MUDr. T. ze dne 10. 3. 2021 s tím, že dlouhodobá kompenzace diabetes mellitus uspokojivá, i přes verifikovanou nadváhu BMI. Nejsou popsány org. komplikace, léčba nastavena na PAD a dietě. Podle pracovní rekomandace je žalobce schopen pracovního zařazení s vyloučením těžké fyzické práce, v prašném prostředí, v nepříznivých klimatických podmínkách, s vibračními nástroji a zařízeními.
7. Z doplňku posudku PK MPSV v Ostravě ze dne 19. 1. 2022 (který byl vyžádán k odůvodnění případného možného navýšení míry poklesu pracovní schopnosti žalobce podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity) krajský soud zjistil, že podle posudkových závěrů není důvodem pro navýšení míry poklesu pracovní schopnosti ani syndrom karpálního tunelu ani diabetes. K syndromu karpálních tunelů posudková komise uvedla, že žalobce byl pro brnění rukou vyšetřen na neurologii, EMG vyšetření ze srpna 2020 prokázalo oboustranně syndrom karpálního tunelu lehkého stupně s tím, že ve zdravotní dokumentaci nejsou popsány funkční změny na končetinách, které by mohly být důvodem navýšení míry poklesu pracovní schopnosti. K cukrovce PK PMSV uvedla s odkazem na zprávu diabetologa MUDr. T. ze dne 10. 3. 2021, že dlouhodobá kompenzace diabetes mellitus je uspokojivá i přes verifikovanou nadváhu dle BMI, nejsou popsány orgánové komplikace, léčba nastavena na perorální antidiabetika (PAD) a dietě. Ani v tomto případě nelze podle komise navýšit horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti. PK MPSV doplnila, že na základě změny životního stylu (BMI 28,4) je u žalobce možné zlepšení kompenzace cukrovky a následná úprava (snížení) dávky PAD.

8. Jak vyplývá z výše uvedeného, tak přezkoumávané správním řízení bylo vedeno o nároku žalobce na invalidní důchod, který žalobci přiznán nebyl.
9. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.
10. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
11. Podle § 2 vyhlášky o posuzování invalidity, pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti je nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (odst. 1). Je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (odst. 3).
12. Podle § 3 odst. 1 téže vyhlášky, v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.
13. Z podmínek pro vznik nároku na invalidní důchod a jeho výši stanovených v § 38 a § 39 zákona o důchodovém pojištění byl v přezkoumávaném správním řízení veden spor výhradně ohledně invalidity žalobce. Závěr o invaliditě žadatele o invalidní důchod a jejím stupni je vázán na posouzení jeho zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, což je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k subjektům, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely správního řízení jsou těmito subjekty ze zákona okresní správa sociálního zabezpečení a žalovaná (§ 8 odst. 1 a 9 zákona číslo 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) a pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění pak posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob podle § 4 odst. 2 téhož zákona Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Jednotlivé posudky, včetně posudku PK MPSV doplněného pro účely soudního řízení, pak správní soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s.,

avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá právě posudek PK MPSV zpravidla důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.

14. Krajský soud po zhodnocení listin, které jsou součástí správního spisu ve spojení s posudkem PK MPSV v Ostravě ze dne 11. 11. 2021 a jeho doplňkem ze dne 19. 1. 2022 dospěl k závěru, že žalobce invalidní není a závěr žalované je správný. Uvedený závěr vyplývá ze všech tří posudků, které byly v průběhu přezkoumávaného správního a následného soudního řízení vyhotoveny. Za stěžejní důkaz přitom považuje krajský soud posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 11. 11. 2021. Posudková komise zasedala v řádném složení podle § 16b zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a její posudek splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, navíc se ve svých závěrech shoduje s posudkem lékařky žalované ze dne 7. 6. 2021. Nutno zdůraznit, že míra poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu určuje podle kritérií nastavených vyhláškou o posuzování invalidity. Stěžejní přitom je, zda se žadatel o invalidní důchod podle posudkového závěru nachází v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jaké zdravotní postižení je rozhodující příčinou tohoto dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, pod jakou položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jej posudkový lékař podřadil a jakou určil míru poklesu pracovní schopnosti ze stanoveného rozpětí. Podřazení zdravotního stavu žadatele pod příslušné ustanovení vyhlášky o posuzování invalidity přitom soud nepřezkoumává, ale vychází z posudku příslušné posudkové komise, pokud by se nejednalo o zcela evidentní, i laikovi zřejmou vadu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20). Dále platí, že případná jednotlivá zdravotní postižení žadatele, resp. míry poklesu pracovní schopnosti podle jeho jednotlivých postižení, se „nesčítají“, ale míra poklesu pracovní schopnosti se určí pouze podle toho onemocnění, které je shledáno jako rozhodující příčina nepříznivého zdravotního stavu posuzovaného s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti. Případná další zdravotní postižení žalobce lze zohlednit jednak při určení konkrétní míry poklesu pracovní schopnosti v rámci rozpětí stanoveného pro rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a dále postupem podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity navýšením míry poklesu pracovní schopnosti o 10 procentních bodů nad horní hranici určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu v případě, kdy je v důsledku působení těchto postižení pokles pracovní schopnosti žalobce větší, než odpovídá této horní hranici.
15. V posuzované věci v zásadě nebyl spor o to, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je chronická obstrukční plicní nemoc II., která odpovídá položce 1b) v kapitole X. a oddílu B přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Uvedený závěr vyplývá ze všech tří posudků, které byly v (správního i soudního) průběhu řízení vyhotoveny a ani žalobce jej výslovně nezpochybňoval. Žalovaná stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici rozpětí stanoveného vyhláškou (15 % až 30 %). Podstata námitek žalobce spočívá v tom, že tato míra by měla být navýšena podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity s ohledem na diabetes žalobce a na syndrom karpálního tunelu.

16. Také otázkou možného navýšení míry poklesu pracovní schopnosti se posudkoví lékaři v průběhu řízení zabývali, byť v průběhu správního řízení velmi kuse (v posudcích se v podstatě omezili na konstatování, že se míra poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 vyhlášky o posuzování invalidity nemění). Posudek PK MPSV v Ostravě (včetně jeho doplňku) se již dalšími onemocněními žalobce zabýval mnohem podrobněji. Za podstatné považuje krajský soud, že PK MPSV měla k dispozici lékařské zprávy ohledně sporných onemocnění, včetně žalobcem opakovaně akcentované zprávy ze dne 10. 3. 2021 a při zpracování doplňku posudku také námitky žalobce proti původnímu znění posudku. Ze zprávy ze dne 10. 3. 2021 PK MPSV zdůraznila, že dlouhodobá kompenzace diabetes mellitus je uspokojivá a ohledně syndromu karpálního tunelu pak, že se jedná o lehký stupeň a ve zdravotní dokumentaci nejsou popsány funkční změny na končetinách. Uvedený způsob, jakým se PK MPSV s dalšími onemocněními žalobce vypořádala, považuje krajský soud za dostačující a srozumitelný. Nutno zdůraznit, že podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity lze míru poklesu pracovní schopnosti navýšit nad horní hranici stanovenou podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze tehdy, pokud v důsledku působení těchto dalších zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti posuzovaného větší, než odpovídá této horní hranici. Ve zprávě ze dne 10. 3. 2021 neshledává krajský soud nic, co by bylo ve zjevném rozporu se shora uvedenými posudkovými závěry, a to ani v žalobcem zvýrazněné části týkající se předpokladu dalšího zhoršování stavu a nedoporučení práce na směny, při níž není možné dodržovat adekvátní stravovací režim. Krajský soud nijak nezpochybňuje, že žalobce má omezení při pracovním uplatnění, která vyplývají z citovaných částí posudků (vyloučení těžké fyzické práce, práce v prašném prostředí, v nepříznivých klimatických podmínkách, s vibračními nástroji a zařízeními). Pokud posudková komise další omezení spočívající v nedoporučení práce na směny bez možnosti dodržovat adekvátní stravovací režim nepovažovala za taková, aby odůvodňovala navýšení míry poklesu pracovní schopnosti nad horní hranici 30 %, nejeví se to krajskému soudu jako zjevně excesivní a nesprávný závěr, který by neměl respektovat. K dalším námitkám žalobce týkajícím se příčin cukrovky a dalšího vývoje krajský soud uvádí, že je nepovažuje pro tento soudní přezkum za relevantní, protože rozhodující je posouzení zdravotního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Důvody, pro které žalobce cukrovkou onemocněl, se v tomto směru nejvíce jako významné a jeho reprodukce části posudku ve znění „změňte své BMI (schudněte) a nebudete mít cukrovku“ je přinejmenším nepřesná. V doplňku posudku bylo toliko žalobci doporučeno, že na základě změny životního stylu (BMI 28,4) je možné zlepšení kompenzace cukrovky a následná úprava (snížení) dávky PAD, což je trochu něco jiného. Rozhodně však z tohoto doplňku posudku nevyplývá, že by potenciální zlepšení kompenzace cukrovky byla rozhodující pro závěr o (ne)aplikaci sporného § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity.
17. Krajský soud považuje závěrem za nutné zdůraznit, že nijak nezpochybňuje dlouhodobé zdravotní potíže, kterými žalobce trpí, jakož i skutečnost, že jej omezují v každodenním životě, včetně pracovního uplatnění. V řízení však při objektivním posouzení jeho zdravotního stavu nebylo zjištěno, že by ke dni vydání napadeného rozhodnutí (17. 6. 2021), což je pro účely tohoto soudního přezkumu podle § 75 odst. 1 s. ř. s. datum rozhodující, byl dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce takové povahy, aby v souladu s příslušnou právní úpravou odůvodňoval přiznání invalidního důchodu. To přirozeně nevylučuje, aby v případě zhoršení zdravotního stavu podal žalobce novou

[Zadejte text.]

žádost o přiznání invalidního důchodu.

18. Krajský soud uzavírá, že žalobu shledal jako nedůvodnou, a protože v napadeném rozhodnutí, ani v řízení předcházejícím jeho vydání, neshledal ani žádnou vadu s negativním vlivem na zákonnost rozhodnutí, ke které by byl povinen přihlédnout z moci úřední, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
19. Krajský soud dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože v řízení neúspěšný žalobce takové právo podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nemá a ani procesně úspěšné žalované jej v tomto typu řízení nelze podle § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 7. února 2022

JUDr. Martin Láníček
samosoudce